
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa : Sprawozdanie Zarządu z czynności organizacyjno-porządkowych.

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 53, 104-108

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

elektrownie jądrowe 6 " "

drewno opałowe 4 " "

razem $360 \cdot 10^{18}$ J

Światowe statystyki z pewnością nie oceniają dokładnie zużycia drewna opałowego, trochę energii dostarczają wiatraki, więc ogólna ilość zużywanej energii jest nieco większa, ale chyba nie przekracza 370 trylionów dżuli, podczas gdy na same tereny pustynne i półpustynne spływa rocznie około 200.000 trylionów dżuli energii społecznej. Przy dziesięcioprocentowej wydajności nie więcej niż 2% tych terenów mógłby pokryć obecne światowe zapotrzebowanie na energię. Ogromne są możliwości wyboru terenów dla elektrowni słonecznych.

Promieniowanie słoneczne jako źródło energii ma ogromne zalety: nie trzeba go wydobywać, spływa w ogromnych ilościach, jego przetwarzanie na energię elektryczną lub ciepłą w siłowniach parowych nie wydziela żadnych dymów i nie pozostawia żadnych odpadów, tak uciążliwych w elektrowniach węglowych i tak szkodliwych dla środowiska naturalnego. Odpady z elektrowni jądrowych są również bardzo kłopotliwe, a same elektrownie mimo doskonałych zabezpieczeń budzą powszechny lęk, czego najlepszym przykładem jest sprawa budowy elektrowni jądrowej w Żarnowcu. Problem stanowią koszty inwestycyjne, ale koszty w miarę rozwoju technologii dosyć szybko maleją.

Promieniowanie słoneczne jest głównym źródłem energii na przeludnionej Ziemi, a kopalne surowce energetyczne są już na wyczerpaniu, więc nawet niezależnie od kosztów inwestycyjnych musi dojść do masowego wykorzystywania energii świetlnej, jeżeli nie uda się opanować technologii fuzji nuklearnej.

2. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z CZYNNOSCI ORGANIZACYJNO-PORZĄDKOWYCH

a) *Sprawozdanie Sekretarza Generalnego*

W okresie sprawozdawczym tj. od dnia 31 grudnia 1990 r. pracami Towarzystwa kierował Zarząd wybrany dnia 10 marca 1989 r. Odbyły się dwa posiedzenia Prezydium: 30 stycznia i 2 maja, oraz 5 posiedzeń plenarnych Zarządu: 12 lutego, 24 maja, 21 czerwca, 19 października i 20 listopada.

W 1990 r. Zarząd zwołał 3 Ogólne Zebrania Naukowe: 23 stycznia, 20 marca i 19 kwietnia, na których ogłoszono 8 referatów oraz 1 uroczystą sesję naukową w dniu 23 listopada, poświęconą sto dziewięćdziesiątej rocznicy Towarzystwa Przyjaciół Nauk, na której ogłoszono 6 referatów. Ponadto Zarząd zwołał 2 Ogólne Zebrania Organizacyjno-Porządkowe: 9 marca i 30 października, przy okazji których ogłoszono 2 referaty.

W Wydziałach TNW ogłoszono 32 odczyty, w tym w Wydziale: I – 9, II – 5, III – 4, IV – 7, V – 5, VI – 2.

Odbyły się 2 Zebrania Ogólno Organizacyjno-Porządkowe: dnia 9 marca 1990 r. i dn. 30 października 1990 r. W dniu 9 marca 1990 r. wręczono dyplomy członkom wybranym w dniu 21 października 1989 r. i wybrano nowych członków.

Członkami korespondentami zostali profesorowie: Alfred Siciński, Bogdan Pruszyński, Jan Ryżewski i doc. Marek Kowalczyk (Wydział V); Józef Kocoń, Juliusz Kulikowski, Krzysztof Malinowski i doc. Czesław Szczepaniak (Wydział VI). Czterech członków korespondentów Wydziału VI awansowano na członków zwyczajnych. Awans ten uzyskali profesorowie: Władysław Majewski, Krystyn Plewko, Maciej Szafarczyk i Andrzej Szujecki. Podczas drugiego Ogólnego Zebrania Organizacyjno-Porządkowego w dniu 30 października wręczono dyplomy członkowskie członkom wybranym w dniu 9 marca 1990 r. oraz dokonano wyboru nowych członków TNW. Członkami zwyczajnymi zostali profesorowie: Zbigniew Jaczewski, Katarzyna Niewiadomska, Teresa Pojmańska, Zbigniew Szynekiewicz, wszyscy z Wydziału IV, zaś członkami korespondentami profesorowie: Witold Daszewski, Teresa Dunin-Wąsowicz, Leon Koj, Andrzej Rottermund, Monika Senkowska-Glück, Tomasz Szarota, Jan Woleński (Wydział II), Waldemar Roszkowski-Śliż, Włodzimierz Zagórski (Wydział IV).

W okresie sprawozdawczym dużą aktywność przejawiała Komisja Archiwalno-Biblioteczna TNW działająca pod przewodnictwem prof. dr Zdzisława Libery. Systematycznie powiększają się nasze zasoby biblioteczne. W 1990 roku wzbogaciły się one o dwa niezwykle cenne dary. Wdowa po matematyku prof. Stanisławie Kartasińskim ofiarowała TNW ponad 20 historycznych książek z dziedziny matematyki w większości dziewiętnastowiecznych. Natomiast prof. dr Henryk Sandner, przewodniczący Wydziału IV TNW, przekazał *Handwörterbuch der Naturwissenschaften* w 10 tomach, *Brockhaus-Handbuch der Wissenschaften* w 4 tomach oraz 8-tomową encyklopedię Meyera *Meysers Neues Lexikon*.

Zarząd wyraża nadzieję, że darów tych będzie przybywać. Liczymy zarówno na pozycje książkowe, jak i wszelkiego rodzaju dokumenty związane z działalnością TNW i TPN. Trwa porządkowanie posiadanych zbiorów bibliotecznych pod kątem używalności ich członków TNW.

Dnia 17 kwietnia 1990 r. Sąd Wojewódzki w Warszawie wniósł do rejestru wnioski zmian statutu przyjęte przez członków na Ogólnym Zebraniu Organizacyjno-Porządkowym TNW w dniu 9 marca 1990 r. Tekst nowego statutu został rozesłany członkom TNW przy Komunikacie Nr 20. Tym samym definitywnie zakończyła swoją działalność Komisja ds. zmian statutu TNW, działająca pod przewodnictwem prof. dr Piotra Strebeyki.

Dobiega też końca działalność Komisji Nagród i Wyróżnień Naukowych TNW, pracującej pod przewodnictwem prof. dr B. Górnickiego. Dokonywane są ostateczne uzgodnienia regulaminu nagród i wyróżnień z Wydziałami TNW. Regulamin ten będzie wiążący do końca kadencji obecnego Zarządu, a Wydziały mogą już zgłaszać kandydatury – po jednej osobie z Wydziału, przy czym mogą to być również członkowie PAN.

Uchwałą Zarządu TNW z dnia 21 czerwca 1990 r. została powołana Komisja ds. rewindykacji majątku TNW, w skład której weszli profesorowie: Witold Czachórski, Hubert Izdebski i Stanisław Miszczak. Ponieważ okazało się, że prof. Witold Czachórski jest członkiem analogicznej Komisji w Polskiej Akademii Nauk, a prof. Stanisław Miszczak zrezygnował z udziału w Komisji, Zarząd powołał w dniu 20 listopada 1990 r. Komisję w składzie: prof. Piotr Strebeyko – przewodniczący i członkowie: prof. Hubert Izdebski i Waclaw Szubert.

Przy Wydziale I powstała Komisja Kultury Słowa przed przewodnictwem prof. Jadwigi Puzyniny. Komisja jest w trakcie organizacji.

Działająca od 1989 r. w ramach Wydziału II Komisja Logiki pod przewodnictwem prof. Witolda Marciszewskiego, utworzyła w 1990 r. dwie podkomisje: Banku Danych i Historii Logiki w Polski.

Poza strukturą TNW powstał Komitet Reaktywacyjny Kasy im. Mianowskiego, w skład którego weszli przedstawiciele: Instytutu Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN, Instytutu Historii PAN, Instytutu Filozofii i Socjologii PAN oraz środowiska dziennikarskiego. Komitet ten zwrócił się do Zarządu TNW z prośbą o poparcie i umożliwienie reaktywowania Kasy. Zarząd poparł tę inicjatywę, a uczestnicy Ogólnego Zebrania Organizacyjno-Porządkowego TNW w dniu 20 października 1990 r. nie zgłosili zastrzeżeń. W związku z powyższym utworzono Fundację im. Mianowskiego, przy której powołano Radę Fundatorów. W skład tej Rady z ramienia TNW wchodzi prof. dr Edward Potkowski.

Sprawy wydawnicze TNW, mimo wielu znanych trudności, postępują zgodnie z planem, co jest ogromną zasługą naczelnego redaktora Wydawnictw TNW, prof. dr Edwarda Rużyły. W 1990 r. ukazały się dwa „Roczniki”: tom 49 za 1986 r. i tom 50 za 1987 r. W przygotowaniu jest wersja angielskojęzyczna „Rocznika”. Zakłada się, że „Rocznik TNW” w tej wersji językowej będzie ukazywał się co trzy lata, a więc obejmował okres jednej kadencji Zarządu TNW. Ukonstytuowała się 8-osobowa Komisja Wydawnictw TNW, 6-osobowy Komitet Redakcyjny TNW oraz Wydziałowe Zespoły Redaktorów, w skład których wchodzi łącznie 12 osób. Planuje się wydawanie „Zeszytów” i „Biuletynów”. „Zeszyty” będą prezentowały monograficzne opracowania wybranych problemów naukowych naszych Wydziałów i będą przez nie przygotowywane. „Biuletyny” będą również wydawnictwem wydziałowym, prezentującym różnorodność myśli naukowej i określonych wypowiedzi naszego Towarzystwa.

Podejmując te i inne działania organizacyjne starano się równocześnie zapewnić kontakt z Polską Akademią Nauk. Nawiązano też kontakt z reaktywowaną w 1990 r. Polską Akademią Umiejętności. Na uroczystym posiedzeniu inauguracyjnym wznowienie działalności PAU w dniu 3 maja 1990 r. Sekretarz Generalny TNW, prof. Stanisław Miszczak, wygłosił w imieniu Towarzystwa krótkie przemówienie (tekst wystąpienia zamieszczony w Komunikacie Nr 20). Należy wyrazić nadzieję, że wspólnym wysiłkiem PAU i TNW uda się nadać wielu sprawom nurtującym nasze społeczności naukowe nowy impuls z korzyścią dla członków PAU i TNW oraz nauki polskiej.

Zarząd TNW poświęcił też wiele uwagi sprawom związanym z zagospodarowaniem uzyskanych pod koniec ubiegłego roku pomieszczeń w Pałacu Staszica. Mimo znacznych nakładów przeznaczonych na ten cel konieczne są dalsze środki finansowe. Zakłada się, że do końca kadencji obecnego Zarządu uzyskane przez nas pomieszczenia zostaną w pełni wyposażone i odpowiednio zagospodarowane. Nadmienić wypada jeszcze, że w 1990 r. na frontonie Pałacu Staszica umieszczony został napis Towarzystwo Naukowe Warszawskie. W jakimś sensie wieńczy on naszą kilkuletnią batalię o godziwe miejsce w tym pałacu.

W 1990 r. zmarło 9 członków Towarzystwa: z Wydziału I: Konrad Górski, Tadeusz Kołakowski, Alodia Kawecka-Gryczowa, z Wydziału II: Klemens Szaniawski, z Wydziału III: Władysław Orlicz, z Wydziału VI: Tadeusz Jakubczyk, Jerzy Mutermilch, Jerzy Skowroński i Aleksander Uklański.

W dniu 31 grudnia 1990 r. Towarzystwo liczyło 375 członków: Wydział I – 64 (53+11), Wydział II – 68 (55+13), Wydział III – 57 (39+18), Wydział IV – 39 (34+5), Wydział V – 67 (42+25), Wydział VI – 80 (56+24).

b) Sprawozdanie Skarbnika

Dochody własne składały się z następujących pozycji:

- 1) Wykonanie zlecenia dla Filii UW w Białymstoku 1 500 000,-
- 2) Odsetki bankowe 5 236 509,-
- 3) Składki członkowskie 3 716 150,-
Apel 921 950,- 4 638 100,-
- 4) Różnica między ceną zakupu a ceną uzyskaną z rozprowadzonego „Rocznika” t. 48 9 688,-
łącznie zł 11 384 297,-

Otrzymane dotacje:

- z Polskiej Akademii Nauk 86 500 000,-
- z Urzędu Postępu Naukowo-Technicznego i Wdrożeń 310 000 000,-

Razem zł 396 500 000,-

Koszty w okresie całego roku wyniosły 41 130 415 zł. Najpoważniejsze pozycje stanowią materiały i przedmioty w wysokości 20 946 230 zł. W sumie tej mieszczą się, między innymi, wydatki związane z zakupem tkaniny na zasłony, rzutników, kopiarki.

Druga pozycja to fundusz bezosobowy w wysokości 9 967 000 zł. W kwocie tej mieszczą się, między innymi, koszty remontu stołu konferencyjnego, koszty zawieszania zasłon oraz inne wydatki związane z obsługą administracyjną.

Trzecia pozycja to koszty usług materialnych w wysokości 5 744 280 zł. W pozycji tej mieszczą się, między innymi, wydatki związane z wykonaniem liter i ich przytwierdzeniem na budynku: Towarzystwo Naukowe Warszawskie,

koszty szycia zasłon, druk zaproszeń, koszty kserokopii, zakup znaczków i opłaty pocztowe. Środki finansowe na koncie bankowym w dniu 31 grudnia 1990 r. wynosiły 362 188 677 zł, w kasie saldo zerowe.

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej

Komisja w składzie: prof. Janusz Tymowski, przewodniczący, prof. Zdzisław Libera, sekretarz, oraz członkowie prof. Jan Podoski, prof. Stanisław Feliksiak po przejrzeniu księgi głównej, kartotek analitycznych i dowodów finansowych oraz bilansu za 1990 r., stwierdza, co następuje:

1. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie księgowanych dowodów finansowych obowiązujących w ewidencjach księgowych.

2. Bilans zamknięcia wykazuje po stronie aktywów i pasywów kwotę zł 377 628 045,- wartość przedmiotów nietrwających wynosi zł 22 454 880.-

3. Koszty wyniosły kwotę zł 41 130 415,- a dochody własne zł 11 384 297.-

4. Komisja stwierdziła saldo zerowe gotówki w kasie oraz środków finansowych na koncie bankowym zł 362 188 677.-

5. Dochody własne wyniosły zł 11 384 297.- w tym składki członkowskie zł 4 638 100,- odsetki bankowe zł 5 236 509.- wysokość dotacji PAN zł 86 500 000,- dotacje z Urzędu Postępu Naukowego i Wdrożeń zł 310 000 000.-

6. Komisja stwierdza, że gospodarka finansowa była prowadzona bardzo oszczędnie i nie budzi zastrzeżeń.

7. Komisja stwierdza nierównomierną aktywność poszczególnych Wydziałów. W niektórych Wydziałach obserwuje się osłabienie działalności. W sumie ogłoszono 32 odczyty wydziałowe i 5 odczytów interdyscyplinarnych: Wydział I - 9, Wydział II - 5, Wydział III - 4, Wydział IV - 7, Wydział V - 5, Wydział VI - 2.

8. Komisja sugeruje ożywienie działalności popularyzatorskiej przez częstsze organizowanie zebrań otwartych.

9. W roku sprawozdawczym wydano 2 „Roczniki TNW” t. 49 i t. 50.

10. Komisja wyraża uznanie dla działalności Zarządu i podziękowanie p. Janinie Aumillerowej za sprawne działanie Sekretariatu i staranne wydanie „Komunikatów” oraz p. Leonowi Szymańskiemu za wzorowe prowadzenie księgowości.

SPRAWOZDANIA KOMISJI ZARZĄDU

Komisja Archiwalno-Biblioteczna

Komisja Archiwalno-Biblioteczna TNW w składzie prof. dr Paulina Pelcowa i prof. dr Zdzisław Libera (prof. dr Alodia Gryczowa z powodu choroby nie brała udziału w tym roku w pracach Komisji) zajmowała się w roku 1990 przede wszystkim oceną ofert bibliotecznych składanych przez Bibliotekę im. E. Raczyńskiego w Poznaniu oraz Instytut Historii Nauki, Oświaty i Techniki